

Bệnh thủy đậu và chăm sóc

Vị trí bài Biên tập viên

Thứ hai, 27 Tháng 2 2017 14:19 - Lần cập nhật cuối Thứ hai, 27 Tháng 2 2017 14:35

ĐD Lê Thị Xuân M - Khoa YHND

Bệnh thủy đậu do siêu vi Varicella zoster gây ra. Thủy đậu là một bệnh lành tính nhưng cần được phát hiện sớm và chăm sóc chu đáo, nếu không được điều trị kịp thời và đúng cách sẽ gây nhiều biến chứng nguy hiểm như viêm phổi, viêm não và màng não.

- Bệnh thủy đậu là một bệnh rất dễ lây, dễ bùng phát thành dịch. Giống như sởi và một số bệnh do virus khác, thủy đậu thường bùng phát vào mùa đông xuân hàng năm, kéo dài cho tới hết mùa xuân.
- Bệnh lây qua đường hô hấp hoặc tiếp xúc trực tiếp với dịch tiết mũi họng của người bệnh. Bệnh còn có thể lây truyền gián tiếp qua tiếp xúc với quần áo hoặc các vật dụng khác đã nhiễm dịch tiết từ các vật mang mầm bệnh.
- Bệnh xảy ra ở mọi lứa tuổi, trẻ em mắc nhiều hơn người lớn và thường nhẹ hơn người lớn.
- Người bệnh có khả năng lây cho người khác từ 1 - 2 ngày trước khi phát ban cho đến khi các nốt phỏng nước khô vảy hoàn toàn.

I. Triệu chứng lâm sàng

Bệnh thủy đậu và chăm sóc

Viết bởi Biên tập viên

Thứ hai, 27 Tháng 2 2017 14:19 - Lần cập nhật cuối Thứ hai, 27 Tháng 2 2017 14:35

---

1. Thời kỳ ủ bệnh

Khoảng 2 tuần, thường không có triệu chứng lâm sàng.

2. Thời kỳ khởi phát

Khởi phát đột ngột, thường chỉ trong 1 ngày với sốt nhẹ hoặc không sốt, nhức đầu, mệt mỏi, đau mắt đỏ, đau họng, viêm xuất tiết đường hô hấp trên.

3. Thời kỳ toàn phát

Ban thủy đậu xuất hiện nhanh ngay từ những ngày đầu của bệnh. Ban thủy đậu có đặc điểm: ban đỏ là những ban dát màu đỏ, vài giờ sau thành nốt phỏng trong, sau từ 24 đến 48 giờ ngả màu vàng,

Ban thủy đậu mọc thành nhũ u đầu. Vì vậy trên một vùng da thủy có thể các nốt ban nhũ u đầu tuổ khác nhau.

Bệnh nhân thường ngứa khi ban mọc, các nốt phỏng vỡ dễ bị nhiễm. Sau từ 4-6 ngày, nốt thủy đậu thì khô, đóng vảy màu nâu sẫm, vảy bong ra sau một tuần, không để lại sẹo vĩnh viễn, trừ khi có loét và bị nhiễm.

*** Thủy đậu ở bệnh nhân mang thai**

- Phụ nữ đã từng nhiễm bệnh thủy đậu trước khi mang thai hoặc đã được chủng ngừa bệnh thủy đậu thì được miễn dịch với bệnh này, Do đó, khi mang thai, thai phụ không cần phải lo lắng, vì bệnh chủng ngừa bệnh đậu với bệnh nhân cũng như thai nhi.

Bệnh thủy đậu và chăm sóc

Vị trí bài Biên tập viên

Thứ hai, 27 Tháng 2 2017 14:19 - Lần cập nhật cuối Thứ hai, 27 Tháng 2 2017 14:35

Đôi với nhiễm trùng thai phụ bệnh thủy đậu nguyên phát khi mang thai, sẽ ảnh hưởng của bệnh trên thai nhi tùy vào tình giai đoạn tuổii thai:

+ Trong 3 tháng đầu, đặc biệt tuổii 8 đến 12 của thai kỳ, nguy cơ thai nhi bị Hội chứng thủy đậu bẩm sinh là 0,4%. Bệnh hiếm gặp nhất của hội chứng này là sẹo da. Nhiễm trùng bất thường khác có thể xảy ra là sốt đầu nhỏ, bệnh lý võng mạc, đặc biệt tinh thể, nhĩ cân, chi ngắn, chậm phát triển tâm thần.

+ Trong 3 tháng giữa, đặc biệt tuổii 13-20 của thai kỳ, nguy cơ thai nhi bị hội chứng thủy đậu bẩm sinh là 2%. Sau tuổii 20 thai kỳ, hầu như không ảnh hưởng trên thai

+ Nếu nhiễm bệnh trong vòng 5 ngày trước sinh và 2 ngày sau sinh, trẻ sẽ sinh dị tật bệnh thủy đậu lan tỏa do mẹ chưa có đủ thời gian tạo kháng thể truyền cho thai nhi trước sinh. Tỷ lệ tử vong bé sẽ sinh lúc này lên đến 25-30% sẽ trở nên hấp hối bệnh.

II. Bệnh chứng

Bệnh thủy đậu tiến triển nhanh, đến ngày thứ 4 hoặc ngày thứ 6 thì nốt đầu đóng vảy. Bệnh tiến triển khoảng 10-15 ngày rồi thì khỏi,

Bệnh chứng thường gặp nhất là bệnh nhiễm trùng tại các nốt đầu. Nguyên nhân do trẻ gãi ngứa và không được chăm sóc vệ sinh tốt, các nốt phỏng bị bội nhiễm khi trẻ viêm da ngứa. Nhiễm trùng bội biến chứng này nếu không chữa trị kịp thời, tiến triển nặng sẽ ăn sâu, lan rộng nên dù được chữa khỏi vẫn có thể để lại nốt sẹo rỗ gây mất thẩm mỹ, nếu nặng hơn còn dẫn đến viêm mô tế bào, nhiễm trùng máu.

Bệnh chứng viêm phổi hay nhiễm trùng lồng ngực là trẻ em và thường xuất hiện vào ngày thứ 3 – 5 của bệnh. Viêm phổi có thể diễn tiến nhẹ, hội chứng nhiễm trùng cũng có thể diễn tiến nặng dẫn tới suy hô hấp, phù phổi, và nguy hiểm tính mạng.

Bênh thuy đởu và chăm sóc

Viết bởi Biên tập viên

Thứ hai, 27 Tháng 2 2017 14:19 - Lần cập nhật cuối Thứ hai, 27 Tháng 2 2017 14:35

Biến chứng viêm não, tỉ lệ tử vong chiếm 5-20%,

III, Theo dõi và chăm sóc

- Ngủ ở bệnh nên phòng riêng, có ánh sáng mờ tối
- Sử dụng các vật dụng sinh hoạt cá nhân riêng.
- Thực hiện vệ sinh phòng ngừa bệnh (bàn ghế, tủ giường, đồ chơi...) hàng ngày bằng nước Javel, hoặc dung dịch Cloramin B 2% sau đó rửa lại bằng nước sạch. Đeo và vệ sinh đồ vật nhúng có thể đem phơi nắng.
- Vệ sinh miệng - họng hàng ngày cho bệnh nhân bằng dung dịch nước muối sinh lý 0,9%
- Vệ sinh da: gội cho da khô sạch, không để tóc gây vướng nghẹt.
- Tắm rửa và thay quần áo hàng ngày cho người bệnh bằng nước ấm. Nên cho người bệnh mặc quần áo rộng rãi, nhẹ, thoáng.
- Cho trẻ ăn các thức ăn mềm, lỏng, dễ tiêu, uống nhiều nước ngọt là nước hoa quả (cam, chanh).
- Thực hiện y lệnh của thầy thuốc cho trẻ uống Paracetamol để hạ sốt nếu trẻ sốt cao.
- Hướng dẫn bệnh nhân và người nhà bệnh nhân cách bôi da.
- Thực hiện các xét nghiệm cần thiết nếu cần.
- Thực hiện các y lệnh của thầy thuốc, chăm sóc dụng cụ xanh methylen hoặc thuốc tím 1/4000 lên vết phỏng.
- Đo dấu hiệu sinh tồn, chú ý nhiệt độ.
- Theo dõi tình trạng ngứa, đau vết phỏng.
- Theo dõi tình trạng nhiễm trùng vết phỏng.
- Theo dõi và phát hiện sớm các biến chứng của bệnh.

IV. Tindakan giáo dục sức khỏe

- Hướng dẫn phát hiện bệnh sớm và cách ly người bệnh để tránh lây lan cho cộng đồng.
- Nằm trong phòng riêng, thoáng khí, có ánh sáng mờ tối, thời gian cách ly khoảng 7-10 ngày từ lúc bắt đầu phát hiện bệnh (phát ban) cho đến khi các vết phỏng khô vảy hoàn toàn
- Sử dụng các vật dụng sinh hoạt cá nhân riêng: khăn mặt, ly, chén, muỗng, đĩa.
- Thay quần áo và tắm rửa hàng ngày bằng nước ấm trong phòng tắm.
- Nên mặc quần áo rộng rãi, thoáng, nhẹ, mát.
- Ăn các thức ăn mềm, lỏng, dễ tiêu, uống nhiều nước, nhất là nước hoa quả.
- Đeo và vệ sinh quần áo thân trong gia đình: hạn chế tiếp xúc với người bệnh; khi cần tiếp xúc thì phải đeo khẩu trang. Sau khi tiếp xúc phải rửa tay ngay bằng xà phòng. Đeo khẩu trang ngay khi đang mang thai cần tuyệt đối tránh tiếp xúc với người bệnh.

Tiêm vaccin

- Mọi người đều có thể chủ động phòng bệnh thuy đậu bằng cách tiêm vaccin phòng bệnh. Đây là biện pháp an toàn và hiệu quả nhất.
- Không tiêm vaccin thuy đậu cho phụ nữ đang mang thai,
- Phụ nữ trong độ tuổi sinh đẻ (15 đến 49 tuổi) nên tiêm vaccin thuy đậu trước khi mang thai 3 tháng.